

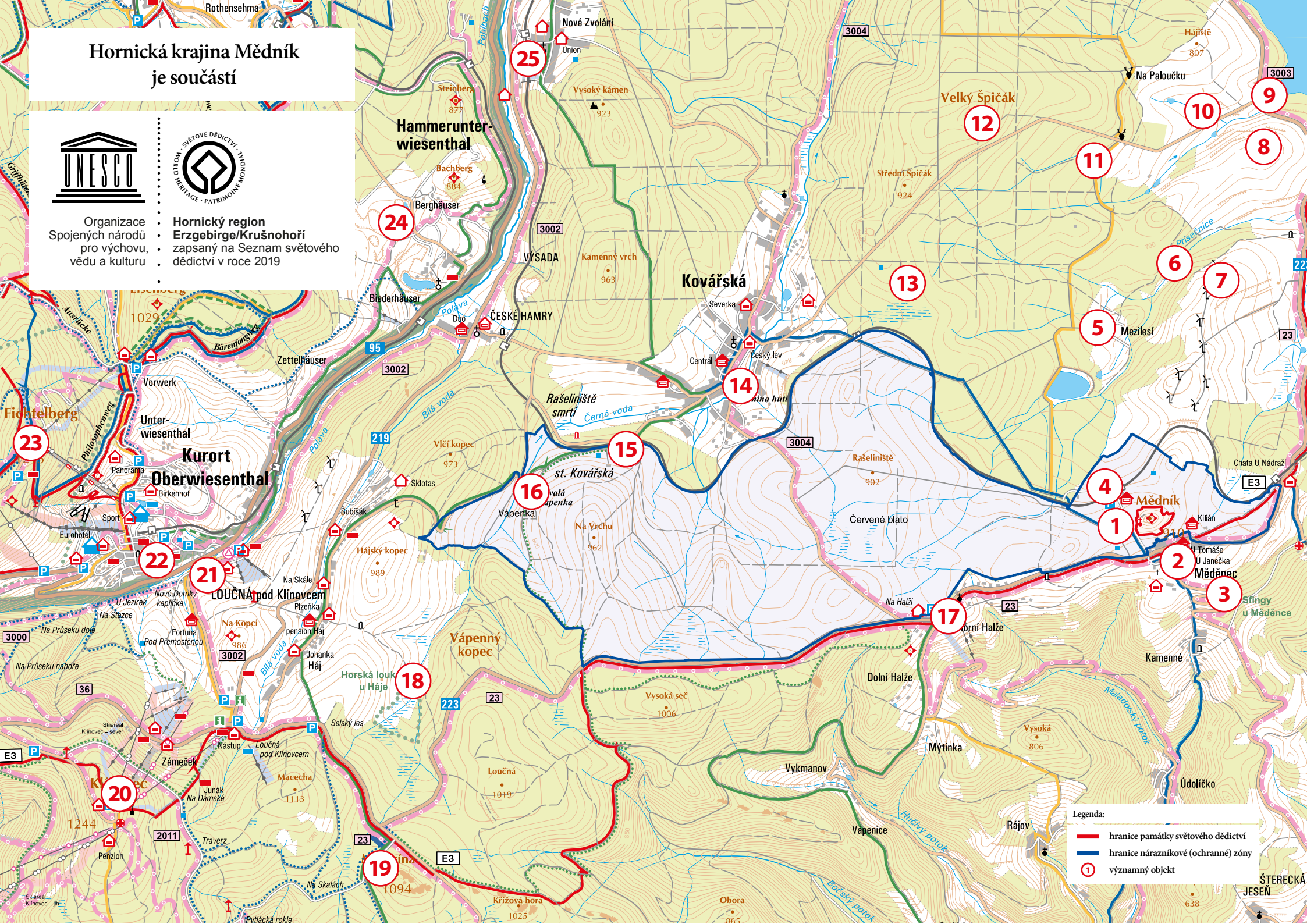
Hornická krajina Mědník je součástí

Organizace
Spojených národů
pro výchovu,
vědu a kulturu

Hornický region
Erzgebirge/Krušnohoří
zapsaný na Seznam světového
dědictví v roce 2019

Legenda:

- hranice památky světového dědictví
- hranice nárazníkové (ochranné) zóny
- ① významný objekt

Hornická krajina Mědník / Bergbaulandschaft Mědník (Kupferberg)

1) Vrch Mědník / Kupferberg (Kupferhübel)

Morfologicky nápadný vrch (910 m) budovaný skarnovými horninami, na něž jsou vázány polohy kyzových a magnetitových rud dobývaných od poloviny 15. až do 19. st. S pozůstatky více než stovky šachet a štol patrných na úbočí kopce představuje Mědník jedinečnou hornickou krajinu, která dokumentuje vývoj těžby po dobu více než čtyř století. O rozsahu a technikách těžby svědčí prohlídkové štolky Panny Marie Pomocné a Země zaslibená. Na vrcholu se nachází barokní kaple Neposkvěšeného početí Panny Marie z roku 1674.

Morphologisch auffälliger Berg (910 m) aus Skarngesteinen, an die Lagen von Kies- und Magnetitern gebunden sind, die ab Mitte des 15. bis zum 19. Jh. abgebaut wurden. Die an den Hängen noch zu sehenden Überreste von mehr als 100 Schächte und Stollen machen aus dem Kupferberg eine einzigartige Bergbaulandschaft, die die Entwicklung des über 400-jährigen Erzabbaus dokumentiert. Von Umfang und Techniken des Abbaus zeugen die Besichtigungstollen Maria Hilf und Gelobtes Land. Hoch oben, die Barockkapelle zur Unbefleckten Empfängnis Mariens (1674).

2) Obec Měděnec / Gemeinde Měděnec

Původně hornické městečko založené r. 1520 pány z Fictumu pod doly na Mědníku. Na velkém obdélém náměstí stojí kostel Narození Panny Marie z let 1803–1813.

Ursprünglich ein Bergstädtchen, gegründet 1520 von den Herren von Vitzthum unterhalb der Gruben auf dem Kupferberg. Mariä-Geburts-Kirche (1803–1813) auf dem Dorfplatz.

3) Sfingy / Sfinx

Nápadný skalní výchoz budovaný tzv. červenými ortolami s velkými vyrostlými („oky“) draselnými živci, svůj název dostal kvůli podobnosti největší ze zdejších skal se sochou Sfingy u egyptských pyramid v Gíze.

Auffälliger felsiger Aufschluss, gebildet aus sog. Rotgneisen mit großen Einsprenglingen (Augen) von Kalifeldspat; so benannt, weil der größte der hiesigen Felsen der Sphinx in Gizeh ähnelt.

4) Důl Václav Řezáč / Václav-Řezáč-Grube

Důl na magnetit, který byl v provozu v letech 1968–1992. Vysoká betonová skipová věž nad šachtou o hloubce 279 m je výraznou vizuální dominantou okolí. Poblíž šachty se nachází kruhová povrchová propadlina o průměru více než 100 m vzniklá provalením nadložní klenby po odstřelu v dole v červnu 1989. *Ehemalige Magnetitgrube, war 1968–1992 in Betrieb; landschaftliche Dominante ist der hohe Skip-Förderturm über 279 m tiefem Schacht. In der Nähe eine über 100 m breite kreisförmige Pinge, die im Juni 1989 nach einer Sprengung in der Grube durch den Einbruch der hangenden Gesteine entstand.*

5) Osada Mezilesí / Ortschaft Orpus

Původně hornická osada založená v 13./14. st. při dolech na železnou rudu, které zde pracovaly ještě po 1. světové válce. Aplanovaná pinka v místech největšího dolu Dorothea.

Bergbausiedlung (13./14. Jh.) bei den Eisenerzgruben, die noch nach dem 1. WK in Betrieb waren. Applanierte Pinge verweist auf Situierung der größten Grube Dorothea.

6) Nová vizmutová štola / Neuer Wismut Stolln

Zabořené ústí a výrazná halda štoly založené k těžbě stříbrných rud, byla v provozu ještě na počátku 20. st.

Eingestürztes Mundloch und Halde des zur Silbererzgewinnung gegründeten Stollns, noch Anfang des 20. Jhs. in Betrieb.

7) Haldový tah u Doliny / Haldenzug bei Dolina

Haldový tah na návrší západně od zaniklé obce Dolina, pozůstatek po dolování na stříbrnou rudu na žilách Baumgartner a Maria Kirchenbau především v 18. st..

Haldenzug auf Anhöhe westlich von Dolina/Dörnsdorf

(untergegangen) belegt den Silbererzabbau auf den Gängen Baumgartner und Maria Kirchenbau vor allem im 18. Jh.

8) Haldový tah na žile Václav / Haldenzug auf dem Wenzel Gang

Výrazný, přes 650 m dlouhý pruh pěti odvalů nad stříbrnorodnými doly z 16.–18. století sledujícími žílu Václav směru S–J.

Über 650 m langer Zug von 5 Halden über Silbererzgruben aus dem 16.–18. Jh., die dem N–S streichenden Wenzel-Gang folgen.

9) Bývalé horní město Přísečnice / Ehemalige Bergstadt Preßnitz

Město zmiňované poprvé už r. 1335, od poloviny 16. st. královské horní město, zaniklo v důsledku výstavby přísečnické vodní nádrže v letech 1969–1976. V okolí se dochovaly četné pozůstatky po těžbě stříbrných rud.

1335 erstmals erwähnt; ab Mitte des 16. Jhs. königliche Bergstadt; verschwand infolge des Baus der Talsperre Preßnitz (1969–1976). In der Umgebung haben sich zahlreiche Relikte des Silbererzabbaus erhalten.

10) Báňské rybníky / Bergbauteiche

Soustava čtyř báňských rybníků vybudovaných asi už v 16. st. pro potřeby okolních stříbrných dolů.

System von vier Bergteichen, errichtet wohl schon im 16. Jh. für den Bedarf der umliegenden Silbergruben.

11) Důl Fischer / Fischer Zeche

Důl na železnou rudu z 18. st., obnovený v letech 1962–1964 jako důl Václav, v místě zbytků odvalů hlusiňy.

Eisenerzgrube aus dem 18. Jh., erneuert in den Jahren 1962–64 als Grube Václav; vor Ort Reste von Abraumhalden.

12) Velký Špičák / Spitzberg

Výrazná kupa (965 m) budovaná třetihorními vulkanity, místo tradičních česko-německých setkání. Dále k JZ se nachází Střední a Malý Špičák, rovněž vulkanické kupy.

Große Kuppe (965 m), entstand durch tertiäre Vulkantätigkeit; Ort traditioneller deutsch-tschechischer Treffen. Nach SW hin die Vulkankuppen von Střední und Malý Špičák.

13) Jáma Kovářská / Grube Kovářská

Dochovaná těžní věž jámy Kovářská o hloubce 544 m, vyhloubené v rámci průzkumu na železnou rudu na počátku 60. let minulého století.

Stahlförderturm der 544 m tiefen Grube Kovářská, abgeteuft zwecks Eisenerzuntersuchung Anfang der 1960er Jahre.

14) Uhelna vysoké pece v Kovářské / Kohlhaus des Hochofens in Kovářská (Schmiedeburg)

Torzo třípodlažního skladu dřevěného uhlí pro vysokou pec, která zde jako jedna první v Čechách vznikla už v r. 1598/99.

Budova skladu pochází z počátku 19. st.

Torso des dreigeschossigen Holzkohlelagers für den Hochofen, der hier 1598/99 als einer der ersten in Böhmen entstand. Das Lagergebäude stammt vom Anfang des 19. Jhs.

15) Ložisko fluoritu a barytu Kovářská / Flussspat und Schwespat Lagerstätte Kovářská

Odvaly po báňském průzkumu na fluorit a baryt z 50.–80. let 20. st. Ověřována byla mohutná žilná struktura směru SZ–JV, která je pokračováním ložiska Niederschlag v Sasku, u Kovářské je zruďnělá až do hloubky 500 m.

Halden der Fluss- und Schwespatuntersuchungen (1950er bis 1980er Jahre) der Gangstruktur in NW–SO-Richtung, die eine Fortsetzung der Lagerstätte Niederschlag (Sachsen) ist; bei Kovářská bis in eine Tiefe von 500 m vererzt.

16) Vápenka / Kalkofen

Dvě torzálně dochované osmiboké šachtové pece vápenky z poloviny 19. st., ve které se páliho vápno z dolomitických vápenců získávaných v přílehlém lomu. Významná technická památka, přidružený objekt památky světového dědictví Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří.

Zwei torsohaft erhaltene achteckige Schachtöfen eines Kalkwerkes (Mitte des 19. Jhs.), in dem Kalk aus den im anliegenden Steinbruch gewonnenen dolomitischen Kalksteinen gebrannt wurde. Ein assoziiertes Objekt des Weltkulturerbes Montanregion Erzgebirge/Krušnohoří.

17) Osada Horní Halže / Ortschaft Horní Halže (Oberhals)

Původně hornická osada, místo těžby železných rud, pracovala zde také vitriolová huť. Naleziště krásných achátů vázaných na křemenné žíly s hematitem. *Ursprüngliche Bergbausiedlung, Abbau von Eisenerzen, auch die Vitriol-Hütte arbeitete hier. Fundort schöner Achate, die an Quarzgänge mit Hämatit gebunden sind.*

18) Königsmühle

Bývalá osada v údolí Černé vody zaniklá po r. 1945 s částečně dochovanými zbytky všech sedmi původních domů. Místo již tradičních landartových setkání. *Siedlung im Schwarzwassertal, wurde nach 1945 aufgegeben; mit teils erhaltenen Resten von allen ehemaligen 7 Häusern. Ort inzwischen schon traditioneller Land-Art-Treffen.*

19) Meluzina / Wirbelstein

Skaliska na vrchu Meluzina (1 097 m) a v jeho okolí představují největší povrchový výskyt eklogitů v Krušných horách – tvrdých metamorfovaných hornin vzniklých za extrémních tlaků během variského vrásnění před cca 340 miliony lety.

Felsblöcke auf dem Wirbelstein (1 097 m) und Umgebung bilden das größte Oberflächenvorkommen von Eklogiten im Erzgebirge – harte metamorphe Gesteine, entstanden unter extremen Drücken bei der variszischen Orogenese vor ca. 340 Mio. Jahren.

20) Klinovec / Keilberg

Nejvyšší vrchol Krušných hor (1 244 m) s rozhlednou z roku 1884. Významné středisko zimních i letních sportů.

Höchster Berg des Erzgebirges (1 244 m) mit Aussichtsturm (1884). Sommers wie winters beliebtes Sportzentrum.

21) Loučná pod Klinovcem / Böhmisches Wiesenthal

Zprvu ves z počátku 15. st., v r. 1527 povýšená na horní město, v okolí se nacházely nevýdatné stříbrné a železné doly. Díky své poloze na úpatí Klinovce je dnes vyhledávaným turistickým střediskem. *Anfang des 15. Jhs. ein Dorf, 1527 zur Bergstadt erhoben; in der Umgebung befanden sich kleinere Silber- und Eisengruben. Dank seiner Lage am Fuße des Keilbergs heute ein beliebtes Tourismuszentrum.*

22) Oberwiesenthal

Původně horní město založené r. 1527 na úpatí Fichtelbergu při stříbrných dolech, nejvýše položené město Německa, dnes významné turistické centrum.

Ursprüngliche Bergstadt, 1527 gegründet bei den Silbergruben am Fuße des Fichtelbergs, höchstgelegene deutsche Stadt, wichtiges Tourismuszentrum.

23) Fichtelberg

Nejvyšší vrchol saského Krušnohoří (1 215 m) s hotelem Fichtelberghaus a 31 m vysokou rozhlednou. Významné středisko zimních i letních sportů. *Höchster Berg des sächsischen Erzgebirges (1 215 m) mit dem Hotel Fichtelberghaus und 31 m hoher Aussichtsturm; ganzjährig beliebtes Sportzentrum.*

24) Hammerunterwiesenthal

Obec založená r. 1657 luteránskými exulanty z Čech poblíž starších železnorodných hamrů. U obce se nachází velký jámový lom na terciární fonolity a ložisko krystalických vápenců s historickou vápenkou. *1657 von lutherischen Exulanten aus Böhmen unweit älterer Eisenhammer gegründet; in Ortsnähe Steinbruch mit tertiären Phonolithen und Lagerstätte von kristallinem Kalkstein mit historischem Kalkofen.*

25) Nové Zvolání / Neugeschrei

V 16.–19. st. těžba stříbrných rud, největší důl sv. Jana na poušti se nacházel v areálu dnešní továrny Belet. *Im 16.–19. Jh. Abbau von Silbererzen; größte Grube (St. Johannes in der Wüste) an der Stelle der heutigen Fabrik Belet.*

Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung. Evropská unie. Evropský fond pro regionální rozvoj.

Ahoj osade! Hala Naħar. Interreg V A / 2014 – 2020

